

Motivar

Avui s'usa el verb *motivar* amb tres valors o significats diferents. Hi ha, en primer lloc, el seu significat tradicional, el que li reconeix exclusivament el Diccionari Fabra: «ésser motiu (d'alguna cosa)». Amb aquest significat, el verb *motivar* duu sempre un complement directe que designa una acció, una actuació, una actitud, etc., com en els dos exemples del Diccionari, *Aquelles paraules motivaren la nostra intervenció* i *¿Què ha motivat la vostra vinguda?* Aquest complement pot ésser també representat per una subordinada completiva: *La seva desconfiança va motivar que el president presentés la dimissió*.

El segon d'aquests significats és una innovació que en els darrers temps ha esdevingut molt habitual en el llenguatge de la pedagogia, de la psicologia, de la sociologia... El verb *motivar*, usat amb aquest significat, comporta una complement directe de designació personal. Segons aquest ús recent, doncs, *motivar* significa «desvetllar l'interès (d'algú) per alguna cosa, estimular-lo perquè adopti una actitud o iniciï una actuació, eliminar la seva passivitat o indiferència». De moment, malgrat la freqüència amb què, com hem dit, s'usa avui el verb *motivar* amb aquest significat, la Gran Enciclopèdia Catalana s'ha abstingut de recollir-lo, abstenció que sembla in-

dicar una prudent cautela. Caldria veure, efectivament, si aquest ús respon realment a la necessitat d'expressar un concepte ben precís i determinat o bé si no és altra cosa que una moda passatgera de què hom desistirà tot seguit que en sorgeixi una altra de més llampant o bé obeeix a la comoditat de cercar l'expressivitat en aquells mots que, com deia Carles Riba, fan un efecte sense precisar res per la noció que comporten.

Tenim, finalment, l'ús del verb *motivar* significat «adduir o explicar els motius, les raons, d'alguna cosa». En francès és molt habitual l'ús del seu verb corresponent, «motiver», amb aquest significat i hom podria, doncs, preguntar-se si no es tracta d'un gal·licisme: el *Diccionari de sinònims* de M. Franquesa afirma decididament que és un barbarisme. Comprovem, però, que la Gran Enciclopèdia Catalana l'ha admès (amb la definició que n'hem transcrit) i l'admeten, també, els diccionaris del castellà. En tenim anotat, a més, un exemple d'un autor com Maria Manent, en un text datat del 1920: *La nota donada pel Consell de la Mancomunitat motiva la dimissió i el vot de censura en el fet que l'Ors es resistí a justificar unes despeses...* (*A flor d'oblit*, «Antologia catalana», pàg. 35).

Albert Jané